

Izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med., spec.
ORL
Predsednik RSK za otorinolaringologijo
Klinika za ORL, CFK in MFK UKC Maribor
Ljubljanska c. 5
2000 Maribor

Številka: 6/2023
Datum: 27.11.2023

Zadeva: DOPIŠNA SEJA RSK ZA OTORINOLARINGOLOGIJO 27.11. 2023

Prisotni: izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med., prof. Saba Battelino, dr. med., doc. Aleš Grošelj dr. med.doc. dr. Boštjan Lanišnik, dr. med., izr. prof. Aleksandar Aničin, dr. med., Dunja Savnik-Winkler dr. med.,

Prejeli smo dopis Ministrstva za zdravje glede definiranja stopenj nujnosti.

Trenutne stopnje nujnosti, ki so opredeljene kot »Nujno«, »Zelo hitro«, »Hitro« in »Redno«, so se izkazale kot neustrezne zaradi upadanja deleža izdanih napotnic s stopnjo »Redno« in porasta izdanih napotnic s stopnjo nujnosti »Zelo hitro«.

To stanje otežuje učinkovito vodenje čakalnih seznamov in povzroča nezadovoljstvo med Pacienti.

Prosijo tudi, da razmislimo o potrebi po jasni definiciji naročanja po stopnji nujnosti »NUJNO«, da se prepreči morebitno izkoriščanje te stopnje. Prosijo za mnenje o tem, kakšna naj bi bila dopustna čakalna doba za posamezno stopnjo nujnosti (npr. stopnja nujnosti »hitro« 1 mesec, stopnja »redno« 6 mesecev).

Stališče članov RSK za otorinolaringologijo je, da zaradi težav pri pravilni organizaciji dela oz. ločevanju naročenih in nujnih napotitev, trenutno ni mogoče ukiniti stopnjo nujnosti ZH. Indeks števila nujnih obravnav 2023/2022 znaša I-X 124. Z ukinitvijo stopnje ZH bomo le povečali število nujnih napotitev.

Menimo, da bi glede na vrste napotitev bi morale biti ravnotežje med kategorijami (z dopustno čakalno dobo DČD) sledeče:

- Redno 60% DČD 6-12 mesecev
- Hitro 30% DČD 4 mesece
- Zelo Hitro 10% DČD do 1 mesec

Sicer smo leta 2018 v sklopu RSK opredelili stanja oziroma diagnoze za nujno napotitev na področju otorinolaringologije, ki jih povzemamo:

UHO

Vnetja in poškodbe uhlja in sluhovoda:

- Othematom
- Poškodbe hrustančnega in kostnega dela sluhovoda

Poškodbe srednjega ušesa:

- Poškodba bobniča in/ali koščic srednjega ušesa

Poškodba notranjega ušesa ob:

- prelomu temporalne kosti
- pretresu labirinta z ali brez pretresa možganov
- barotravmi notranjega ušesa
- kesonski bolezni
- akustični travmi

Nenadna zaznavna izguba sluha nejasne etiologije

Zlom temporalne kosti

Tujki v sluhovodu (če ga ne uspejo odstraniti na primarnem nivoju ali ob sumu na poškodbo sluhovoda ali bobniča)

Zapleti (širjenje) vnetij srednjega ušesa:

- zunajlobanjski (pareza obraznega živca, mastoiditis, subperiostalni absces, petrozitis, drugi abscesi)
- znotrajlobanjski (labirintitis, meningitis, tromboza sigmoidnega sinusa, subduralni ter možganski absces)

Vrtoglavica perifernega tipa, ki zaradi hudega bruhanja povzroča dehidracijo

Vnetje v področju ušesa pri osebah s polževim vsadkom (vnetje srednjega ušesa na istem ušesu kot vsadek, vnetje v področju vsajenega sprejemnika)

Pojav vrtoglavice pri uporabniku polževega vsadka

Okvara obraznega živca ob jasni okvari živca v ORL področju

NOS

Poškodbe nosu in obraznih kosti – sum na frontoetmoidalne poškodbe

Poškodbe nosu

- zlom nosnih kosti, ki potrebuje repozicijo
- zlom nosnega pretina
- zapletene poškodbe mehkih delov nosu, ki potrebujejo ORL specialistično oskrbo
- hematoma in posledično absces nosnega pretina

Epistaksa, ki se je ne uspe zaustaviti na primarnem nivoju

Tujki v nosu (če bolnik ne uspe izpihati tujka iz nosu)

Vnetja nosne piramide (furunkel, difuzno vnetje)

Zapleti (širjenje) vnetij obnosnih votlin – znakom sinuzitisa pridruženi znaki: močan glavobol ali splošno slabo stanje ob prehladu, oteklina v medialnem očesnem kotu, hemoza in otekanje nosnega korena, slabši vid, slabša pomičnost zrkla, bolečine v očesu, pojav meningelčnih znakov

USTNA VOTLINA IN ŽRELO

Poškodbe ustne votline in žrela, vključno s kavstičnimi poškodbami

Tujki v ustni votlini in žrelu (če jih na primarni ravni ne uspejo odstraniti ali ob sumu na perforantno poškodbo)

Huda vnetja ustne votline s sumom širjenja na grlo in vrat (vnetja korena jezika, ustnega dna)

Zapleti (širjenje) akutnega vnetja žrela

- peritonzilarni absces (trizmus, hude bolečine pri požiranju, splošna prizadetost, pridušen zven glasu, lahko celo težje dihanje)
- parafaringealni absces (močna oteklina vratu, slabša pomičnost vratu z hudimi bolečinami v vratu, vročina)
- retrofaringealni absces (močne bolečine pri požiranju, lahko slabša gibljivost glave, oteklina zadnje stene žrela).

Napredovali tumorji ustne votline in žrela s hudimi bolečinami, resno krvavitvijo iz žrela ali dušenjem

POŽIRALNIK

Tujki v požiralniku (možno mesto obravnave tudi pri gastroenterologu, torakalnem kirurgu ali abdominalnem kirurgu)

Poškodbe in krvavitve iz požiralnika (za izključitev ORL vzroka, sicer so v domeni gastroenterologa, torakalnega kirurga ali abdominalnega kirurga)

GRLO

Poškodbe grla – odprte ali zaprte (težko dihanje, stridor, hripavost, bolečine, težko požiranje, izkašljevanje krvi, podkožni emfizem, hematoma in raztrganine v področju grla)

Edem grla z oteženim dihanjem (alergijski edem, sum na hereditarni angioedem, itd)

Tujki v grlu

Epiglotitis (hude bolečine pri požiranju, hripav in pridušen glas, dispneja, kašelj, splošna prizadetost, vročina)

Subglotisni laringitis z inspiratornim stridorjem, dispnejo, hripavim glasom in lajajočim kašljem. V primeru življenjske ogroženosti peljati otroka v urgentni blok zaradi nujnosti takojšnje intubacije

Napredovali tumorji grla s hudimi bolečinami, resno krvavitvijo iz žrela ali dihal, krvavim sputumom ali dušenjem

VRAT

Poškodbe vratu - odprte ali zaprte s prizadetostjo velikih žil, ali dihalne in prebavne poti, pazljivost glede možne sočasne poškodbe vratne hrbtenice

Tujki v vratu

Stanja s kanilo v traheji v primeru ogrožene dihalne poti – izpad kanile, nezmožnost ponovne vstavitve kanile, krvavitve iz kanile ali ob kanili, težko dihanje kljub prehodni kanili

Resna krvavitev po posegih v ORL področju

Nenadno ali postopno nastalo resno oteženo dihanje ali požiranje po posegih v ORL področju

S spoštovanjem,

Pripravil/-a:

Izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med.,

specialist otorinolaringologije

Predsednik RSK za otorinolaringologijo

